

POSTANOWIENIE

21 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 21 maja 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku S.N.

z udziałem Skarbu Państwa - Lasów Państwowych Nadleśnictwa J.

i L.M.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Lasów Państwowych Nadleśnictwa J.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Zamościu

z 30 listopada 2023 r., I Ca 440/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego - z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem 14 czerwca 2023 r. Sąd Rejonowy w Janowie Lubelskim stwierdził, że wnioskodawca S.N. syn J. i E. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 października 2005 r. własność nieruchomości położonych w J.: (i) oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki nr [...] o powierzchni 0,2090 ha i nr [...] o powierzchni 0,1657 ha, objętej księgą wieczystą nr [...], oraz (ii) oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr [...] o powierzchni 0,1359 ha, objętej księgą wieczystą nr [...] (pkt I) oraz orzekł w sprawie kosztów postępowania (pkt II).

2. Na skutek apelacji wniesionej przez uczestnika – Skarbu Państwa - Lasów Państwowych Nadleśnictwo J. – Sąd Okręgowy w Zamościu postanowieniem 30 listopada 2023 r. oddalił apelację (pkt I) i orzekł w sprawie kosztów postępowania apelacyjnego (pkt II).

3. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł uczestnik – Skarb Państwa - Lasy Państwowe Nadleśnictwo J. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący stwierdził, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ zaskarżone postanowienie rażąco narusza przepisy prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 172 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 336 k.c. oraz błędną wykładnię art. 336 k.c. w zw. z art. 172 § 1 i 2 k.c.

4. Wnioskodawca w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej, ewentualnie o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia – o oddalenie skargi kasacyjnej a także o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że

skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Na tle podniesionej przez skarżącego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie każde naruszenie prawa, nawet oczywiste, przesądza o zasadności skargi kasacyjnej (zob. postanowienia SN z 15 lutego 2007 r., V CSK 485/06 i z 3 marca 2020 r., V CSK 75/19). Funkcją postępowania kasacyjnego nie jest weryfikowanie wszelkich naruszeń prawa w toku postępowania przed sądami *meriti*, w tym także przed sądem odwoławczym. Przesłanka „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” nie odpowiada jednocześnie w pełni przesłance „oczywistego naruszenia prawa” przez wydanie zaskarżonego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 20 lutego 2008 r., V CSK 512/07). W orzecznictwie przyjmuje się, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje (a zatem nie musi wyłącznie rozstrzygać) *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz istotny jest skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienia SN: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08; z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08; z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15; z 18 maja 2023 r., I CSK 855/23). Oczywiście nieprawidłowość wyroku ma być konsekwencją ewidentnego naruszenia prawa (zob. postanowienia SN z 26 kwietnia 2010 r. II CSK 36/2010 i z 30 listopada 2010 r. I

CSK 359/10). Oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika, a zatem przy zastosowaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby pogłębionej analizy, przeprowadzania dłuższych badań lub dociekań, podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie, bowiem orzeczenie sądu *ad quem* jest oczywiście nieprawidłowe (zob. postanowienia SN z 15 lipca 2015r., IV CSK 17/15 i z 14 lutego 2020 r., V CSK 483/19). Innymi słowy, uchybienia powinny być dostrzegalne w sposób oczywisty dla osoby mającej wyższe wykształcenie prawnicze (zob. postanowienia SN: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156; z 17 maja 2018 r., IV CSK 601/17; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 21 maja 2019 r., I CSK 219/19).

7. Twierdzenie skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej sprowadza się przede wszystkim do zarzutu, iż sąd drugiej instancji nie dokonał w istocie ustaleń faktycznych wskazujących na samoistne posiadanie nieruchomości leśnych przez wnioskodawcę i jego poprzednika. Ponadto skarżący zarzucił, że sąd *meriti* przywiązał istotną wagę do faktu, że właściciel nieruchomości zachowywał się w sposób bierny, że nie interesował się nieruchomością. Zarzuty te w istocie sprowadzają się do polemiki z ustaleniami faktycznymi i dokonaną przez sąd oceną dowodów. Jednakże w postępowaniu kasacyjnym jest to niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu i nie dokonuje kontroli prawidłowości oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji, jak również kontroli prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych (zob. wyrok SN z 5 stycznia 2011 r., III CSK 72/10). Sąd Najwyższy jest tym samym związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sąd powszechny. Oznacza to niedopuszczalność powoływania się przez skarżących na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

8. Dalsze wywody skarżącego mające potwierdzać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej są oderwane od ustaleń i ocen poczynionych przez sąd

odwoławczy. Skarżący twierdzi bowiem, iż Sąd Okręgowy uznał, że ze względu na specyfikę nieruchomości leśnych dla stwierdzenia posiadania samoistnego wystarczający jest element fizyczny władztwa i nie jest konieczna wola (zamiar) władania nieruchomością dla siebie. Trudno jednak takie ustalenia wywieść z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Natomiast ewentualne zastrzeżenia skarżącego względem ocen prawnych dokonanych przez sąd pierwszej instancji nie są przedmiotem kontroli merytorycznej dokonywanej przez Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym. Z kolei pozostałe uwagi skarżącego, ograniczające się do eksponowania zagrożeń jakie niosą tego rodzaju sprawy dla uczestnika postępowania, mają charakter pozaprawny i jako takie nie zawierają treści argumentacyjnej wymagającej odniesienia się przez Sąd Najwyższy.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

11. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, § 1¹ i § 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 w zw. z § 5 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

(G.N.-J.)

[r.g.]